

Innføring i klassifisering og merking av kjemikalier

Produsenter og importører har plikt til å klassifisere kjemiske stoffer og blandinger. En klassifisering innebærer å identifisere hvilke skadelige virkninger et stoff har. Stoffer og blandinger skal merkes hvis de er farlige. De skal også emballeres på forsvarlig måte.

Regler om klassifisering, merking og emballering (CLP) omfatter kjemikalier til både privat og profesjonell bruk. Eksempler på kjemikalier som brukes av private kan være rene stoffer som white spirit og eddiksyre, men også stoffblandinger som vaske- og rengjøringsmidler, maling og tennvæske. Alle disse produktene er omfattet av reglene.

Formålet med klassifisering og merking er å opplyse og advare brukeren om kjemikalienes farlige egenskaper. Samme system gjelder i hele EU. Informasjonen skal angis på etiketten som farepiktogrammer, signalord og fare- og sikkerhetssetninger, i tillegg til navn på de farligste stoffene. For stoffer og stoffblandinger som selges til profesjonelle brukere skal informasjonen om klassifisering også inkluderes i et sikkerhetsdatablad.

Etiketten og sikkerhetsdatabladet er viktige kilder til informasjon for en sikker håndtering av

kjemikalier. For eksempel ved en ulykke trenger man raskt tilgang til informasjon om kjemikalienes egenskaper.

Farepiktogrammene:

Klassifisering kan også medføre krav om barne sikret lukking, følbart advarselsmerking og forbud mot salg til forbrukere.

Når et stoff blir klassifisert kan det få konsekvenser for eksempel for arbeidstakere, bruk i kosmetikk og krav til avfallsbehandling.

Hvem har plikter?

Produsenter, importører og etterfølgende bruker har plikt til å klassifisere kjemikalier før de plasseres på markedet.

Norske importører og leverandører skal merke alle farlige kjemikalier på norsk før de plasseres på markedet.

Leverandører i forsyningskjeden skal samarbeide for å oppfylle kravene til klassifisering, merking og emballering.

Hva er piktogram, varselord, H- og P-setning?

Farepiktogrammene er grafiske symboler som angir farene ved et stoff eller en stoffblanding.

Varselordet angir en fares relative alvorlighetsgrad og skal varsle leseren om en mulig fare, det skilles mellom følgende to nivåer: 'fare' og 'advarsel'.

H(hazard)-setning beskriver farene ved et stoff eller en stoffblanding.
Eks. H318 Gir alvorlig øyeskade.

Eksempel på en fareetikett:

Handelsbetegnelse eller betegnelse på stoffblandningen	500 ml
	
Fare	
Meget brannfarlig væske og damp.	
Gir alvorlig øyeirritasjon.	
Kan forårsake dødsighet eller svimmelhet.	
Oppbevares utilgjengelig for barn.	
Holdes vekk fra gnister/åpen ild – Røyking forbudt.	
Oppbevares på et godt ventilert sted.	
Hold beholderen tett lukket.	
Bruk øyevern.	
VED KONTAKT MED ØYNENE: Skyll forsiktig med vann i flere minutter.	
Fjern eventuelle kontaktlinser dersom dette enkelt lar seg gjøre. Fortsett skyllingen.	
Kjemikalieleverandøren, kontaktopplysninger	
Inneholder: Stoff X, stoff Y	

P(precautionary)-setning beskriver anbefalt(e) tiltak for å redusere eller forhindre de skadevirkninger som følger av eksponering for et farlig stoff eller en farlig stoffblanding ved bruk eller disponering av stoffet eller blandingen.
Eks. P331 Ikke fremkall brekning.

Harmonisert klassifisering/selvklassifisering?

Harmoniserte klassifiseringer er vedtatt av myndighetene i EU og er bindende. For stoffer som ikke har harmonisert klassifisering, eller der bare noen av fareklassene er harmonisert, har industrien plikt til å selvklassifisere i henhold til kriteriene i CLP. Informasjon om klassifisering finnes i en database hos kjemikaliebyrået ECHA (C&L Inventory)

C&L Inventory?

C&L Inventory er en database med fareklassifiseringer for stoffer, inkludert EUs harmoniserte liste og industriens selvklassifiseringer.

Hvilken informasjon skal på fareetiketten?

- Kontaktinformasjon til leverandør(er)
- Mengde/volum av produktet
- Produktidentifikator, dvs stoffnavn eller navn på stoffblandingen, inkludert de stoffer i stoffblandingen som bidrar til klassifiseringen
- Farepiktogram
- Varselord
- H-setninger
- P-setninger
- Tilleggsopplysninger

LENKER

Miljødirektoratets CLP-sider, inkludert kjemikalieveileder for importører og kjemikaliesøk:
www.miljodirektoratet.no/CLP

ECHAs nettsider, inkludert C&L Inventory og veiledere for CLP (Introduksjon, kriterier og merking):
www.echa.europa.eu